

УДК 340.0;342.7;351.74

**Віталій Олегович НАЙДА,**

*дознавач сектору дізнання Харківського районного управління поліції № 2,*

*голова Школи наукового лідерства Харківського національного університету внутрішніх справ;*

*ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3072-7326>*

## **ДО ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВОЇ, ТВОРЧОЇ, ВОЛОНТЕРСЬКОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗВО МВС УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

В умовах воєнного стану організація наукової, творчої, волонтерської роботи здобувачів освіти закладів вищої освіти МВС України (далі - ЗВО МВС України) була суттєво ускладнена в умовах вимушеної евакуації, залучення постійного і перемінного особового складу до несення служби у територіальних органах Національної поліції України за місцем мешкання, а також зміни звичних умов дозвілля, відпочинку та побуту.

Водночас в Україні, особливо в регіонах, де ведуться активні бойові дії, існує реальна потреба в долученні здобувачів освіти ЗВО МВС України до волонтерства, у тому числі інтелектуального, реалізації освітніх проєктів для дітей, створення творчих робіт на патріотичну тематику, а також осмислення у наукових роботах актуальних питань практичної діяльності органів Національної поліції України, до якої наразі безпосередньо залучені здобувачі освіти.

У зазначеній вище ситуації в умовах воєнного стану постають дві принципові особливості, які необхідно враховувати у ЗВО МВС України при організації наукової, творчої, волонтерської роботи здобувачів вищої освіти:

- освітній процес, дотримання індивідуальної освітньої траєкторії мають бути організовані в умовах постійної небезпеки, а також ускладненого доступу здобувачів до робочого місця, комп'ютерної техніки, засобів зв'язку, мережі Інтернет та електроенергії;
- здобувачі освіти в умовах воєнного стану набувають практичного досвіду під час охорони адміністративних будівель, несення служби у складі патрулів, виконання завдань на блокпостах та інших службових завдань, що вимагають значної кількості часу та передбачають відповідне навантаження.

Зазначені особливості організації наукової, творчої, волонтерської роботи здобувачів вищої освіти враховані у діяльності Школи

наукового лідерства Харківського національного університету внутрішніх справ (далі - Школи наукового лідерства). Зокрема, вказані особливості знаходять свій вияв у наступних напрямках роботи Школи наукового лідерства.

1. Участь здобувачів освіти у волонтерстві, а саме допомога у вивезенні цивільного населення з районів проведення активних бойових дій, придбання для маломобільних та найбільш уразливих груп населення продуктів харчування, ліків, засобів гігієни та побутового приладдя, виготовлення із застарілого одягу маскувальних сіток з їх подальшим переданням Збройним силам України, моніторинг здобувачами Інтернет-простору на предмет виявлення оголошень з ознаками безпідставного завищення цін на оренду житла тощо. Так, старшою учасницею Школи курсанткою 2-го курсу факультету № 1 Кристиною Коваль разом з батьком було вивезено 20 осіб з міста Северодонецьк Луганської області.

2. Реалізація здобувачами освіти університету локальних соціальних проєктів із допомоги населенню, зокрема дітям. Подібна діяльність потребує від здобувачів також знань із проєктного менеджменту, постійної комунікації та взаємодії з громадськими та міжнародними організаціями, психологами, педагогами та батьками дітей. Так, старшою учасницею Школи курсанткою 2-го курсу факультету № 1 Владиславою Балерою втілюється соціальний проєкт «Support», спрямований на психологічну підтримку дітей, які перебувають в умовах воєнного стану в гострому стресовому стані.

3. Підготовка творчих робіт – есе, віршів, плакатів, листівок. Даний напрямок роботи спрямований на творче осмислення складних умов життя населення у період воєнного стану, подвигів військовослужбовців і поліцейських, діяльності руху опору, процесу евакуації населення тощо. Написання та популяризація подібних творчих робіт є важливою складовою інтелектуального волонтерства, тобто спрямування інтелектуальних, творчих сил здобувачів освіти для надання допомоги населенню. Адже поряд із гуманітарною допомогою важливим аспектом психологічної підтримки цивільного населення є задоволення духовних потреб, що несе в собі творчість.

4. Наукова діяльність здобувачів, спрямована на втілення практичного досвіду несення служби в умовах воєнного стану, що нині набувається курсантами у територіальних підрозділах поліції, у власних наукових дослідженнях. При цьому на прикладі діяльності Школи наукового лідерства важливо, щоб здобувачі освіти самі визначали актуальну проблему практичної діяльності, з якою вони регулярно зустрічаються під час несення служби, а роль ЗВО МВС

зводиться до надання можливості здобувачам у зручній для них формі передати результати власних наукових пошуків. При цьому важливим є оперативне коригування тез доповідей та спрощений підхід до вимог і строків подачі робіт, необхідних відгуків та рецензій.

5. Проведення регулярних зустрічей наукових гуртків, шкіл, навчальних підрозділів ЗВО МВС зі здобувачами освіти, присвячених актуальним питанням науки, творчості та волонтерства. На подібних зустрічах доречно не лише обговорювати задану теми, але й звертатися до безпосереднього практичного та волонтерського досвіду здобувачів, надавати можливість окремим здобувачам поділитися досвідом реалізації конкретного проєкту як позитивною практикою.

6. Важливим організаційним заходом також є звітність здобувачів освіти в сфері науки, творчості, волонтерства. Так, у рамках роботи Школи наукового лідерства в умовах воєнного стану щотижневі звіти здобувачів-учасників відображають стан роботи над есе, тезами доповідей, художню літературу, яку наразі читають здобувачі.

7. Постійний моніторинг міжнародних і всеукраїнських освітніх платформ, сайтів та каналів у месенджерах і соціальних мережах з метою пошуку актуальних можливостей неформальної освіти: онлайн-проєктів і навчальних курсів, конкурсів есе, відео, плакатів, наукових робіт. Зауважимо, що особливу увагу необхідно приділяти міжнародним можливостям для здобувачів освіти, участь у яких передбачає володіння іноземною, переважно англійською, мовою. Саме тому стає постає як необхідна умова такої діяльності постійне самостійне вдосконалення здобувачами навичок володіння англійською мовою за допомогою онлайн-програм, словників, доступних друкованих та електронних підручників, посібників тощо. Важливим питанням в цьому аспекті є менторське супроводження здобувачів з боку ЗВО МВС у сфері неформальних освітніх можливостей, вичитування їх конкурсних робіт, надання порад, корисних посилань, своєчасне інформування про актуальні можливості, ведення звітності.

8. Координація міжнародного напрямку роботи здобувачів у період воєнного стану, розробка відповідних міжнародних проєктів, переважно в режимі онлайн, представлення України на міжнародному рівні, поширення кампаній серед міжнародної молодіжної спільноти з підтримки України. Так, голова Школи наукового лідерства Віталій Найда в рамках участі у програмі United People Global у період воєнного стану взяв участь у 20 основних і соціальних онлайн-сесіях програми, у тому числі присвячених підтримці України, а також зробив міжнародний соціальний проєкт "Міжнародна школа наукового лідерства", програми, яка має на меті об'єднати молодь з усього

світу для спільного обговорення питань сталого розвитку на вебінарах та конференціях, створення спільних збірок наукових публікацій, есе, відео, а також розробка спільних соціальних проєктів, спрямованих на вирішення нагальних питань сталого розвитку в світі.

Підсумовуючи вищевикладене, можна зазначити, що проведене дослідження особливостей та напрямків організації наукової, творчої, волонтерської діяльності здобувачів освіти у ЗВО МВС на прикладі діяльності Школи наукового лідерства Харківського національного університету внутрішніх справ дозволило осмислити багатоаспектність такої діяльності, її принципову важливість в період воєнного стану, невіддільність для курсантів від проходження служби в територіальних органах Національної поліції та орієнтованість на широку допомогу в задоволенні потреб населення в період воєнного стану.

УДК 342.951

**Дмитро Юрійович ОСАДЧУК,**

*курсант навчальної групи Ф1-101*

*Харківського національного університету внутрішніх справ*

## **ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗВО МВС У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ**

В умовах воєнного стану органи державної влади, підприємства, установи, організації продовжують працювати. Працівники поліції в усіх містах України та у прифронтових зонах забезпечують особисту безпеку громадян, захист їх прав і свобод, надають гуманітарну, психологічну допомогу. Окремі заклади вищої освіти системи Міністерства внутрішніх справ України вимушені були евакуюватись для того, щоб продовжувати навчально-виховний процес та активно долучатися до несення служби в інших регіонах України.

Так, Харківський національний університет внутрішніх справ, який має сторічну історію, більше ніж 50 тисяч випускників, найбільшу матеріально-технічну базу серед інших ЗВО МВС та висококваліфікований науково-педагогічний потенціал, зараз перебуває на іншій території. Але, не дивлячись на всі перешкоди, заклад вищої освіти активно працює на чолі з ректором Валерієм Васильовичем Сокуренком, поєднуючи забезпечення навчально-виховного процесу та виконання службових завдань.

Навчання наразі має дві форми :